

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: . . . . . Vidéken: Egy óra. . . . . I kor. Egy óra. . . . . I kor. 50 fill. Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .		Felelős szerkesztő: MEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 47. és 49. szám.
---	--	--	--

A filharmonikusok.

Debreczen, május 3.

Furcsának fog talán tetszeni, hogy e helyen, ahol máskor a kül- és belpolitikai ezer csalafintaságát, vagy a város nagy közügyeinek kérdéseit tárgyaljuk, most egy hangversenyvel foglalkozunk és a vezércikk cicerós betűit zenészek dicsőítésére használjuk.

Pedig bizony sok nagyköpü és üresfejű politikus szólamainál és a veszeke dicsőítése disszonanciánál méltóbb a ünneplésre az a fenséges harmónia, amit a filharmonikusok hoznak magukkal és Debreczen város kulturájának történetében jelentős lesz ez a keddi nap, amikor Magyarország első zenekara, a nyugateurópai mértékkel mérve is elsőrangú zenekar először szólal meg Debreczenben és ezt a zenei eseményekben oly gazdag évadot valósággal megkoronázza.

Bármily elragadó legyen is egy-egy művész játéka, a zene kifejező erejét, hatalmát és fönségét legteljesebben mégis csak egy nagy, tökéletes zenekar képes éreztetni. Vagy hát ne osztályozzunk és ismerjük el, hogy a zongora, vagy a magánének is járhat ott, a zenei hatás

legmagasabb csúcsein; de az kétségtelen, hogy a legsokoldalubb, legtökéletesebb kifejező ereje a zenének mégis csak a zenekarban nyilvánul meg. Bármily szép és a maga nemében tökéletes is legyen egy rövidke ballada, a Faust vagy Hamlet mégis csak nagyobb szabásu alkotása az emberi szellemnek. Épen ilyen az arány a zenében is.

De értékeljük így vagy amúgy, rangsorát tekintve, a zenekari hatást a többivel szemben, az az egy kétségtelen, hogy újat, mást ad, mint az egyes hangszer vagy a magánének. És ha büszkeséggel is tekinthetünk vissza az elmúlt hangverseny szezonnra és sok tekintetben telítettnek is érezhetjük magunkat: a filharmonikusok mégis újat hoznak, más valamit, mint a mihen eddig részünk volt. Még legközelebb jár hozzájuk zenei hatás tekintetében az évad fényes kezdete, a felejthetetlen bruxellesi négyes. De az is egészen más. Az intim kamarazene volt: nem adhatta azokat a dinamikai hatásokat, azt a nagy fényt és színt, amire csak ilyen hatalmas, nagy zenekarképes. A zenei alkotásnak más vidékei nyílnak hát meg a debreczeni közönség előtt, mely bizonyára színültig megtölti ma este a hangversenytermet és bizonyára

nem bánja meg, mert oly élvezetben lesz része, aminőt idáig itten aligha volt alkalma megszerezni.

Szívvel üdvözöljük városunkban a derék filharmonikusokat, ezt a nagy zenekart, amelynek minden egyes tagja művész. Ilyen zenekart nemcsak zenei szempontból érdemes méltányolni. Aki mélyebbre lát, arra is gondol, milyen fényes példája az az emberi együttműködésnek, a fegyelemnek, a közös célban egyesülő és összeilleszkedő sokféle tevékenységnek, az egységnek a sokféleségben, annak, hogy mint lesz sok részletből új egész, sok egészből új összeség.

Ebben a fegyelmekkel, a közzel, az egészszszel nem törődő disszonáns világban tanulságos példája az önmegtartózkodásnak, a közérzetnek, a harmoniának ez a nagy zenekar. Üdvözöljük őket.

Politikusok Kossuthnál. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Szombaton, vasárnap és hétfőn sok politikus látogatta meg Kossuth Ferencet. Szombaton Apponyi, vasárnap Holló és Andrássy, hétfőn pedig többek között Wekerle és Justh voltak Kossuthnál. A politikusok között a válság megoldásáról folyt élénk eszmecsere.

Kártyavár.

Írta: **E. S. Kemp Robinson.**

— Most ne jöjjön be! — kiáltott rám a Heléna hangja, amint benyitottam a dohányzó ajtaját.

Engedelmeskedtem s állva maradtam helyemen. Hiszen úgy sem szívesen vállaltam háziasszonyunk megbízatását. Éreztem, hogy itt nem szívesen látnak. A szobában két különböző kártyaasztal mellett állt Heléna és Mowbray John. Mowbray a háziasszonyunk fia volt. Mind a ketten egy-egy széken álltak s még egy emeletet építettek, nagy figyelemmel, a már jó magas kártyavárhoz. Már az egész délelőtt együtt voltak, s úgy látszik, e kártyavárral foglalkoztak. Mikor megláttak, félbenhagyták. Bizonyára félőnek tartották a továbbépítkezést egy harmadik jelenlétében, aki levegőhullámokat támaszthat a beszédével, mozdulatával.

— Csak maga az? — szólt Heléna, mikor óvatosan felém fordult. Maradjon ott, ahol van s ne vegyen lélekzetet egy pillanatra! Nos, Mr. Mowbray, mit szól hozzá?

Ezt társának mondta, de néma csend volt rá a válasz. A pagodák már tíz emelet magasra épültek s John ur azzal volt elfoglalva, hogy az utolsó, befejező kártyát tegye oda nagy óvatosan. Ez sikerült is

nagynehezen s aztán mindketten kérdőleg néztek rám.

— A háziasszony küldött, hogy teáznit hívjam önöket — mormogtam ügyetlenül. — Azután zenélni fognak.

— Oh, rettenetes! — szólt Heléna a helyéről. — Most nem mehetünk. Én nem teázom. — Látva arcomon a meglepetést, hozzátette: — Fogadtunk. Mowbray ur azt állítja, hogy ő magasabbra bírja építeni a kártyavárat, mint én. Hat pár keztyűben fogadtunk.

— Igazán? John, veszíteni fogsz, látom előre. Hiszen az előbb kicsiben mult, hogy össze nem dőlt az egész. Remélem, te is megfelelő ajándékot kívántál magadnak szép partneredtől?

John úgy tett, mintha nem hallaná kérdésemet, de Heléna lemaszott a székről s azt mondta:

— Mégis csak jobb lesz, ha teáznit megyünk. Még megharagszik az édesanyja, ha nem leszünk ott idejében.

De én nem tágitottam.

— Remélem, egyenlők a nyelési arányok? — kérdeztem. Abból, amit láttam, úgy sincs sok kilátása reá Mowbraynek. A maga helyén négy emeletnyi előnyt adtam volna neki.

— Nem ... nem egészen egyenlők

— felelte ő kitérően, aztán rám kiáltott: — Vigyázzon, ne tegye be nagyon gyorsan az ajtót, nehogy légvonalat támadjon! Nésoőbb folytatjuk a dolgot.

Miután én már megittam a teámat, kiültem a terraszra, mely a dohányzó ablaka alatt húzódott el. Azaz csak egyetlen egy ablaka alatt. A többi egyenesen a kertre nézett. Ez az ablak éppen a szoba sarkánál volt, s mivel már esteledni kezdett, — májusban voltunk — s a nagy terrasz előtti fák is óriási árnyat vetettek ide, engemet belülről nem lehetett látni. Én azonban annál jobban láttam a szobába, ha megfordultam, habár ez éppenséggel nem volt szándékomban. De valami neszre lettem figyelmes. Megfordultam és benéztem. Heléna járkált odabent. Az arca nagyon ki volt pirulva és az ajaka remegett. Lassan odavánszorogott az asztalhoz es miután meggyőződött, hogy senki sincs a szobában, s miután egy pillanatra hallgatott volna, kezének egy mozdulatával ledöntötte a kártyavár tizedik emeletét. Mikor a kártyák a szokásos neszszel lecsapódtak az asztalra, összereszent, aztán szellemléptekkel, ijedt madárka mozdulatokkal az ajtóhoz surrant.

Engemet nagyon megrázott, amit láttam. Óreg ember vagyok, s tudom, hogy az asszonyokból sokszor hiányzik a tisztesség-

Kutfurási vállalat
DEBRECZEN.

A legolcsóbb árban készíti a legjobb ivó vizű kutakat helyben és vidéken. Szivattyuk állandóan raktáron.

Ehrenreich Sámuel
Szechenyi-utca 44.

Legnagyobb moly kár ellen biztosító Végh Gyula szücsmeister
DEBRECZEN, Piacz-utca 42. Lamprecht-palota
és megóvó intézet

Pályázatok a vízműfelügyelői állásra.

Megüresedett állások.

Május elsején lejártak azok a pályázatok, melyeket Debrecen város hirdetett, részben megüresedett, részben ujonnan kreált állásokra. A pályázat eredményesnek mondható, mert az állások elnyeréséért igen sokan folyamodtak. Feltűnő sok kérvény érkezett be az ujonnan szervezett vízműfelügyelői állásra, melyre mindenfelől akadtak pályázók, köztük igen kiváló szakferfiak. Ugyancsak jelentkeztek az erdési, adóikvetői és irnoki állásokra is kérvények, míg az erdészgyakornoki állásra egy jelentkező sem akadt.

A pályázók a következők:

A vízműfelügyelői állásra okleveles mérnökök:

Molnár Aladár Budapest, ifj. Török Gábor Debrecen, Kovács István Budapest, H. Nagy István Debrecen, Magyar Deutch Loránt, Barabás Géza Budapest, Haty Kálmán Debrecen, Edvi Illés István Budapest, Emmert Géza Pancsova Bilecz József Peralas, Totisser Armin Budapest, Friedmann Abraham Budapest, Trocsányi László Pozsony, Biró Sándor Kolozsvár, Lukács Jenő Miskolc, Móricz Ferenc Kolozsvár, Pusch Konrad Budapest és Szlovák Jenő Zsolna.

Az erdési állásra László János m. kir. erdőmérnök jelölt Nagyenyed, Früstök László erdész Munkács.

A városi számvevőszéki számtisztviselői állásra Szücs Gusztáv számvevőszéki gyakornok, Máthé Miklós számgyakornok, Kovács Ferenc segédjegyző Tiszakarácsonyfalva, Veress Sándor hazipénztári tiszt, Kránitz Károly közg. tanf. hallgató és Papp István napidíjas.

Az adótitviselői állásra Papp István Kránitz József, Kovács Ferenc, Kovács László, Nagy Gyula irnoki, Károlyi Ferenc irnoki, Kovács Dezső, ifj. Pál Péter, Szerető István, Kovács Gábor, Tóth Imre és Radetzky Albert.

Az esetleg megüresedő irnoki állásokra ifj. Széll István, Papp István, Kovács Gábor Szerető István, Pál Péter, Kovács Dezső, Kovács László, Radetzky Albert, Tóth Imre, Kiss Kálmán, Boross Ferenc, Bruckner Imre díjnokok.

érzet a játékban, de azért ez a dolog mégis bosszantott. Heléna, a kedves, aranyos, jólelkű, önzetlen ki lány cselekedett így! Hat pár rongyos keztyű miatt! Ez a családtag jobban fájt nekem, mintha valami nagy bünt követett volna el. És ha legalább a pillanat behatása alatt cselekedett volna! De nem. Előre megtöntött szándékkal, óvatosan rontotta össze az ellenfél várát!

Behunytam a szemem és ismét magam elé képzeltem a kedves jelenetet, amelyet nem régen láttam. Heléna volt jobbról és John ur balról. Mint két boldog gyermek. Aztán egyszerre furcsa dolog történt eszembe. Hiszen, ha ez így van, akkor Heléna eltévesztette a dolgot és nem a John, hanem a saját kártyavárát rontotta széjjel! Ujra benéztem. Nem, nem tévedtem. Tényleg a Heléna vára volt összerombolva. De nem birtam a dolgot megérteni. Ennyire is szószakozott lehet egy leány! Lehet, hogy a rajtakapástól való félelem vette el az eszét egy pillanatra, s úgy tévesztette össze a két asztalt. De nem, mégsem! Igazán nem tudtam, mit gondoljak.

Sokat olvastam a női természet komplikált voltáról, s azokról a fogásokról, me-

A török válság.

Levelet ir az új szultán.

Az adenai vérengzések.

Törökország kátyuba zökent szeptember még most sem találta meg a helyes kerékvágást. Tűz és ver van még az egész birodalomban mindenütt. Az adenai lázongások alkalmával a törökök 20 ezer örményt gyilkoltak le.

Mai hireink itt következnek:

A szultán első levele.

Konstantinápoly, május 2. Délután a szultán első titkára a portának a következő *hatti numajunt* nyújtotta át, amelyet a szenátorok és számos tisztviselő jelenlétében felolvastak és aztán közzétettek. A *hatti num jun* szövege a következő:

Illusztris Tewfik pava vezérem!

Miután fivérem, Abdul Hamid szultán az általánosan elismert okokból a serán alapuló fetva és a nemzetgyűlés egyhangú határozata alapján a kalifátustól és a szultáni méltóságtól megfosztott, valamennyi alattvalóm kívánságára Isten kegyelméből, valamint alkotmányunk és az ottomán nemzet általános óhaja alapján elfoglaltuk nagy elődeink trónját.

Tekintettel kipróbált képességeire és hazafiságára, megtartottuk őnt a nagyvezéri méltóságban, valamint Zia Eddin effendit a sejk-ül-izlam méltóságában. Megerősítettük a kormányt, amelyet ön az alkotmány szerint alakított és javaslatba hozott. A többi tisztviselőket is megtartottuk.

Mint hogy forró kívánságom, hogy minden osztálybeli alattvalóm szabadságban egyenlőségben és igazságban részesüljön, hogy a törvények és a seri határozatai teljesen alkalmaztassanak, hogy államunk nagysága és hatalma megerősödjék és hogy országunk a haladásnak töle telhető fokát elérje és mint hogy alkotmányunk ezen őszinte óhajnak teljesülését hála istennek biztosítja, mindenben isten segélyére bízom magamat és amidőn az alkotmányt választom vezéremül, bízom abban, hogy valamennyi miniszter, parlamentünk és valamennyi tisztviselő segédkezni fog nekünk eme cél elérésére irányzott fáradozásainkban.

lyeket nők használnak a gyanutlan férfikkal szemben, de ezt nem birtam magamnak még sem megmagyarázni. És mialatt buta vén fejemet e dolgokon törtem, egyszerre zavaros hangok hatoltak ki hozzám a rozszul betett ablakon át.

Már sötét volt csaknem egészen a szobában De láttam a Heléna alakját, amint két karját eltarva magától, védekezett John ellen. És közben így szólt hozzá, töredeztve: — Nem számít! Ez nem tisztességes nyereség, John! Valaki bent járt a szobában s erombolta az én váramat! Nem, nem! Ne csókoljon meg! Ha hozzám ér, nem szólok többé magához ebben az életben!

A többi furcsa, turbékoló zajba vesztett. Felálltam helyemről és szegyenkezve távoztam el. Öreg ember voltam és ez a parányi, kékszemű jószág mégis tuljárt az eszemem. De megelégedéssel gondoltam el, hogy a John is. Hiszen a fogadásbeli tartozásokat becsületesen meg kell fizetni. És Heléna bizonynyal meg is fizette a magát! De ki vancsi vagyok rá, mit fog nekem mondani, ha megkérdézem, mit adott Johnnak az elvesztett hat pár keztyű helyett?

A különböző vidékeken történt zavarok sajnálkozással töltötték el bennünket. Mint hogy különösen szükséges a rendet birodalmunkban biztosítani, és a viszályokat minden osztálybeli alattvalóink között tüntetni, mindenképp a célra kell határozatos intézkedéseket tennünk. Őszinte óhajunk, hogy az ilyenmü sajnálatos események véglegesen megszüntessenek és hogy a különböző népfajok, belátva annak szükségét, hogy egymással jó egyetértésben éljenek, amint ez egy és ugyanazon haza gyermekeihez illik, különbség nélkül szabadságban, egyenlőségben és igazságban részesüljenek és hogy minden megtörténjék erőinknek úgy a szárazföldön, mint a vizen való ujjaélesztésére.

Épp oly őszintén kívánjuk, hogy a még hiányzó törvények alkotmányunk és valódi szükségleteinknek megfelelőleg, valamint nézetünk seri-je szerint kidolgoztassanak, hogy az igazságszolgáltatásban és a pénzügyekben biztosítsák a rend, valamint hogy a műveltség terjedése lehetővé tétessék s hogy a közmunkák a kereskedelem és a földművelésben a jelen század vívmányaihoz képest előre haladassanak.

Mint hogy a velünk baráti viszonyban álló hatalmakkal megkötött szerződéseket újólag megerősítettük, óhajtuk, hogy e szerződések helyes alkalmazását tiszteletben tartás és hogy a kormányunk és valamennyi állam között fennálló barátság megerősíttessék és mélyíttessék. Vajha a mindenható e fáradozásokat sikerrel koronázná.

Aláírva: *Mehmed Resád.*

Letartóztatott patriarcha.

Berlin, május 3. A Tageblattnak jelentik Szalonikiból: A konstantinápolyi patriarkát letartóztatták, mert nagyon terhelő adók vannak ellene, hogy részt vett az április 13-iki zendülésben. Hír szerint saját macedoniai klerusa tette meg ellene a főjelentést.

Konstantinápoly, május 3. V. Mehmed szultán elrendelte, hogy Abdul Hamid összes birtokait, valamint az általa u alkodása folyamán elkobzott birtokokat az államkincstárnak átadják.

A török kivégzések.

Konstantinápoly, május 3. Ma reggel a nap fölkezte előtt kezdődtek meg a nyilvános kivégzések. 13 zendülő szaloniki vadászt, köztük egy ősz örnagyot is, aki rálött az igazságügyminiszterre, akasztottak fel. Mint hóhérok cigányok szerepeltek. Egész nap óriási tömeg nézte a kivégzett katonákat. Az a hír, hogy Murad béget is kivégezték, nem igaz.

Föllázadt tartomány.

Berlin, május 3. Jelentik Konstantinápolyból: Egész Anatólia föllázadt. A legutóbbi hírek szerint Gyurbekiroen, továbbá Jemernben zavargás tört ki. Ha a központi kormány nem tesz energikus intézkedéseket, akkor a zavargás hatása a fővárosra elkerülhetetlen.

A gyilkos exszultán.

Páris, május 3. Jelentik Konstantinápolyból: Abdul Hamid letétele előtt agyonlőtte legkedvesebb feleségét, ki 3 éve van nála.

Abdul Hamid sorsa.

Konstantinápolyból táviratozzák: Illetékes körök megcáfolják, hogy Abdul Hamidot Monaszterbe akarnák vinni, ahol sok személyes híve van és a lázadás réme ki-

Értesítés.

Tisztelettel értesítem az igen tisztelt vevőmet és a nagyérdemű közönséget, hogy **férfi szabó üzletemet** Kos-uth utca 8. szám alól **Batthyányi-utca 4. szám alá** helyeztem. Kérve szives pártfokukat, vagyok kiváló tisztelettel **Zöld József férfi szabó.**

sértene. Abdul Hamid erős őrizet alatt továbbra is Szalonikiben marad.

Török vérengzések.

Konstantinápolyból táviratozzák: Az adenai lázongásokról az örmény lapok azt írják, hogy ott rettenetes dolgok folytak. **A törökök 20 ezer árta'lan örményt gyilkoltak volna le állítólag.**

Abdul Hamid kincsei.

Konstantinápolyból táviratozzák késő éjszaka: **A parlament bizottsága megtalálta Abdul Hamid kincses pincéjét, amelyet eddig annyira kerestek.**

Revolver a r. kath. templomban.

Az elhagyott asszony tragédiája.

Agyon akarta magát löni.

Egy sötét kimenetelű tragédia utolsó felvonása játszódott le tegnap délelőtt a r. kath. templomban. A tragédia semmiesetre sem való a köznapiai szürke és megszokott sorába. Az eset röviden a következő: Összeesett a nagymise alatt egy igen igénytelen kinézésű asszony, Pálóczi Miklósné. Habos lett a szája, görcsösen vonaglott a templom kövén. Óriási riadalom támadt erre a templomban. Nemsokára megérkeztek a mentők is.

Akik legelőször segítségére siettek, azok egy revolvért találtak az asszonynál. Mindenki azt hitte, hogy öngyilkos akart lenni a szerencsétlen, ideges asszony. Megakarta szentségteleníteni vérrrel az istenházát sokan pedig azt hitték, hogy megmérgezte magát.

Képzeltük tehát azt a riadalmat, amit az eset híre a templomban összegyűltektől okozott.

Az asszony különben nemsokára magához tért. Ki is hallgatták a rendőrségen. Az orvosi vizsgálat mindenekelőtt megállapította, hogy a mérgezés esete ki van zárva. Csupán neurasthénias ideg- és epileptikus rohamok vettek erőt rajta.

Az asszony a kihallgatása során előadta, hogy ő öngyilkosságot akart ugyan elkövetni, de nem a templomban, hanem az édes anyja sírján. A templomba csak betért egy végső fohászra, még mielőtt meghal.

Arra a kérdésre, hogy tulajdonképpen miért akart öngyilkosságot elkövetni: sirva mondta el az asszony az ő sötét, szomorú tragédiáját. Nem régen hagyta el a férje, aki Büdszentmihályra ment koresmárosnak egy ottani kis fűrdőbe. A felesége nővérét vitte el megával, hogy vezesse a háztartását, mivel a feleségének még Debreczenben kellett hosszabb ideig maradnia.

A férfi eközben szerelmes lett a felesége nővérebe, aki úgy látszik viszonzta is ezeket a gyöngéd érzelmeket. Feléje sem hederített azóta Pálóczi a feleségének, aki a legnagyobb nyomorban és szenvedésben élt gyermekeivel Debreczenben. Keze munkája után nem tudta azonban őket és magát eltartani.

Végső elkeseredésében öngyilkosságra szánta el magát. Büdszentmihályba akart ma utazni, hogy szíven löjje magát az édes anyja sírján; a szerencsétlen, elhagyott asszony. Előbb azonban a templomba ment. Végighallgatta a nagymisét. Eközben fogták el az idegrohamok és így találták meg nála a veszélyes halált ígérő revolvért.

Az asszonyt aki a kihallgatás után ismét elájult, súlyos betegen szállították a közkörházba, ahol gondos ápolás alá veszik.

Függetlenségi kabinet?

Polónyi Géza beszámolója.

Wekerle nyilatkozik.

A válság stagnál. Ujabb mozzanat csak a szerdán kezdődő királyi kihallgatásokkal várható. Jelenleg egy a pártklubokban, mint a sajtóban, a válságnak olyan megoldását lanszirozzák, mely a függetlenségi pártot juttatná hatalomra.

Függetlenségi kabinet?

Egy előkelő államférfi, aki a napokban a király elé fog járulni, egy bécsi lap budapesti levelezőjének a következőket mondotta:

— A meghívandó 48-as politikusok azt fogják ajánlani a királynak, hogy függetlenségi kabinetet alakítson. Erre nézve a függetlenségi párt feltételei a következők:

1. A korona és a függetlenségi párt között új paktum köttetik, melyben a párt kötelezettséget vállal az általános választói jog gyors törvénybeiktatására.

2. A bankkérdés ideiglenes rendezése a közösség alapján; a bankkérdés végleges rendezése az új parlamentnek tartatik fenn.

3. A függetlenségi párt lemond a personal unióra irányuló követeléséről és az önálló magyar hadseregről.

4. Felajánl az alkotmánypártnak és a néppártnak egy-egy tárcát, hogy ezen pártoknak jóakaró támogatását megnyerje.

Ez utóbbira a függetlenségi pártnak szüksége van, mert a képviselőházban alig rendelkezik többséggel, míg a főrendiházban elenyésző kisebbségben van.

Mindenesetre érdekes az alábbi összeállítás:

A képviselőháznak 453 tagja van, ebből:

függetlenségi	223
alkotmánypárti	93
néppárti	33
nemzeti	24
balpárti	16
horvátok	40
pártonkívüli	24

összesen 453

Az abszolút többség 227.

Kossuth 223 képviselőre számíthat legjobb esetben, normális viszonyok között tehát nincs meg az abszolút többség.

Justh Kossuth nélkül 60—70 emberre számíthat, de Kossuthal az egész függetlenségi pártra.

Andrássy az alkotmánypártra, a néppártra és 10 pártonkívüli, vagyis 136 emberre számíthat.

A függetlenségi pártnak Andrássy, ha Kossuthal együtt megy, 150 emberre számíthat, Kossuth nélkül egyetlen egyre sem. A főrendiházban a 67-esek vannak túlnyomó többségben, itt a függetlenségi pártnak tíz szavazata sincsen.

Polónyi beszéde.

A Belváros képviselője, Polónyi Géza riasztotta meg a két szünetnap nyugodalmát politikai beszámolóival, amelyet a

Saskörben tartott, szombat este, sok választói jelenlétében. Polónyi a helyzet kulcsát Wekerle Sándor miniszterelnök kezébe adta, aki, szerinte, az egyetlen, aki a válságból kivezetheti az országot. Még pedig úgy, hogy élére áll a függetlenségi pártnak.

Kutatja Polónyi, hogy ki volt az, akinek a paktumban vállalt kötelezettségek teljesítése késik s rávalál Andrassy grófra. A választói reform sokáig késlett; máig sincs kész. Az előterjesztett választói reform nem a paktum alapján áll, hanem a plurális, amely a függetlenségi párt ellen irányul. A kiküldött bizottság a javaslattal máig sem foglalkozott s a belügyminiszter ezt még csak tárgyalatni sem kívánta.

Ekkor a függetlenségi párt hangoztatni kezdte az önálló bankot s a belügyminiszter olyan határozatot fogadtatott el, amelyből mindenki azt hitte, hogy kétségtelenül az önálló bank javára szól. Kossuth Ferenc ezután hangoztatta, hogy ő elsősorban a választói reform megalkotását sürgeti s a belügyminiszter, aki vállalkozott a reform végrehajtására, nem hogy állását kötötte javaslatához, hanem a felséghez ment prolongációt kérni. Bekövetkezhetett volna az az eset, hogy Andrassy javaslatát a képviselőház nem fogadja el. Ez esetben azonban nem kormánybukásról, hanem csak a belügyminiszter bukásáról lehetett volna szó. Foglalkozik azután a királynak előre bejelentett vétőjával az önálló bank ellen s vétőjával a főrendiháznak, amely esetben a főrendiház eltörlése volna a nemzet válasza. Az álló bank kérdésében a függetlenségi pártot cserben hagyták 67-es szövetségesei, kijelentvén, hogy helyeslik a király álláspontját. Az alkotmánypárt eljárását a girondistákéhoz hasonlíttja.

Wekerle válasza Polónyinak.

A Magyar Hirlap ma esti számában Wekerle Sándor miniszterelnök nyilatkozatát közli Polónyi Géza beszédére.

— Sajnálom, — mondta a miniszterelnök — hogy ily zavaros helyzetben személyem bevonásával nyilatkozat történt, mely nem a helyzet tisztázására, hanem összehogolyítására való. Én politikai nézetemet közölni szoktam, közöltem Polónyival is, de nem azzal a cézzel, hogy azok köztudomásra hozassanak. Mindazonáltal azon kérdések nagyrészeről, melyeket Polónyi említ, semmi nyilatkozatot nem tettem. Legkevésbé sem bíráltam meg az alkotmánypártot és Andrassy Gyula grótot. Konstatálom, hogy a politikai szolidaritás köztem és Andrassy között nem ingott meg és remélem, hogy a jövőben sem fog megingani. A pluralitás kérdésében álláspontom az, hogy mivel Andrassy alaposan előkészítette a kérdést, ebben az álláspontjához alkalmazkodom s addig a határig megyek, amelyet ő jelölt meg.

Wekerle a jövő embere.

Budapestről táviratozza t. d. sítónk késő éjszaka: Wekerle a jövő embere. Most már nyíltan beszélnek a Belvederben a Wekerle multkori trónörökös előtti kihallgatásáról. A trónörökös ignorálta eddig a Wekerle politikáját. Wekerlének sikerült azonban meggyőznie arról, hogy

csak az ő tervei szerint lehet a válságot megoldani és a függetlenségi pártot megfékezni. Wekerle most a grata persona úgy a király mint a trónörökös előtt.

A Székely Társaság közgyűlése.

A székely kongresszus.

A Székely Társaság vasárnap délelőtt tartotta a közgyűlést *Lestyán* Adorján elnökletével. A gyűlés elfogadta az évi jelentést.

A választások megejtése után a közgyűlés a pünkösdkor Debrecenben tartandó székely kongresszus előterjesztéseivel foglalkozott. A költségek fedezésére a felhatalmazást az elnökségnek megadták, majd határozatba ment, hogy a kongresszus harmadik napján, június elsején a társaság székely dalestélyt rendez a városi színházban. A dalestélyen székely származású művészek és művésznők mellett közreműködik Irsay József lelkész és képviselő dalárdája, az alsórákosi székely EMKE-daliskör, mely úgy van szervezve, hogy szindarabokat, operarészleteket is elő tud adni. Ez a daliskör Erdély nagyobb városaiiban mindig nagy siker mellett vendégszerepel. A következő napon a kongresszus tagjai kirándulást rendeznek a Hortobágyra, hol a város vendégei lesznek. Június harmadikán Sárospatakra és Tokajra terveznek kirándulást, hogy a székely gazdák tanulmányozhassák a tokaji szőlőtermést és a borpincét.

Június negyedikén a kongresszusi tagok a Tátrába rándulnak ki. E kiránduláson a Debreczeni Székely Társaság tagjai is részt vehetnek. Érdekes hogy ebtől kifolyólag még Kolozsvárról és más városokból is jelentkeznek a Székely Társaságba való belépésre, csak hogy a kirándulásra résztvehessenek.

Színház és Művészet.

Műsor.

Kedd, Vig özvegy, operette C) bérlet. Szerda, Tót leány, népszimű, Soly mosi Elek mint vendég A) bérlet. Csütörtök, Próbaházasság, énekes bohózat. Soly mosi Elek mint vendég B) bérletben.

Pénteken, Tatárjárás, operette, Radó Anna bucsuja, Táncművészek fellépte C) bérletben.

Szombat, Hivatalnok urak, szimű, Ujdonság, Táncosok vendégjátéka A) bérlet.

Vasárnap délután Corneillei harangok operette.

Vasárnap este Nagymama, operette Rózsa Lili bucsufellépte. Táncosok vendégjátéka.

Vizvári Mariska vendégjátéka.

(Váljunk el. — Figaró házassága. — Fátum.)

Vizvári Mariska, kinek debreczeni vendégszereplése teljes sikerrel járt, szombaton este aratta színpadunkon legszebb diadalát, a *Váljunk el* Cyprienne-jében. Ez az alak teli volt csillogó, kristályos díszszel: a felfogás korrektségével, az előadásnak hihetetlenül finom jelességével s azzal a végtelen könnyedséggel, melyet, Vizvári első föléptéről irván, már kellőleg méltattunk. Tessék ezekhez hozzávenni a Vizvári fölényes intelligenciáját s keresetlen bájoságát, me-

lyeknek fényében Cyprienne-nek amegy is kedves alakja százszorta szebbé, bájosabb lett. A közönség, melynek ez a Cyprienne kevesen új volt, alig győzött betelni a Vizvári láthatásával; sűrűn hívta a felvonások után s nyílt színen is — főleg azon helyeken, hol előadásbeli finomságával, azokkal a könnyed árnyalásokkal s aláhúzásokkal hatott a művésznő — tüntetően tapsolta. Kár, hogy az előadás egyebekben nagyon szeplős volt, az első, nagy, nyári szeplőt maga *Zilahy Gyula* biggyesztette rá azzal, hogy excellált a szerepnemtudással, mely sokszor kínos zavarba hozta játszótársait is. (Des Prunelles-je egyebekben nem volt rossz alakítás) Azután sokat bosszantott a rendezés gyatrasága, meg egy-két mellékszereplőnek (Magda Eszti, Bombai) ríktó ügyetlensége, rosszasága. Sok kedves percben volt részünk viszont *Bérczy Ernő* révén, kinek *Adhemárja* e nagyjövőjú színész legkülönb alakjai közül való. A harmadik felvonásban ő állt az élen s méltán rászolgált a közönség tüntető tetszésnyilvánításaira. A vezető harmón kívül *Krasznay, Barabás, Huzella, Gerő* s *Nádor* jeleskedtek még s megfelelő összezt nyújtottak.

Beaumarchais öreg vigjátékát a *Figaró házasságát* láttuk viszont vasárnap este, nem várt jó előadásban, mely a vigjátéki személyzetet az előző estinél valamivel kedvezőbb színben tüntette föl. *Vizvári Mariska Zsuzsi-ja*, mely talán nem is egészen az ő készségeire szabott szerep igen kedves, rokonszenves alak volt. Az ötödik felvonásban, hol a *Rosina* grófné hangján beszélt *Zsuzsi, Vizvári* valósággal frappirozta hallgatóit azzal a trick kel, hogy partnerének, *Gazdynak*, minden hangáryala át csalódásig hiven adta vissza. E helyen mely különben is csuopontja a vigjátéknak, de egyebütt is melegen ünnepelték *Vizvárit*. Szép sikere volt mellette *Gazdy* Aránaknak s talán még inkább *Huzellának*, ki az apród alakját fiatalos temperamentummal tette kedvessé s művészetének üdén ragyogó színeivel zománcolta be. *Hors concours* állt pedig az összesben *Zilahy Gyula*, ki ezuttal az újabban alig látható „nagy Zsüli”-nek mutatta magát. *Figaró* ja minden ízében kidolgozott, művészi alakítás volt, mely még ebből a kivételesen jó társaságból is kiragyogott. Nagyon helyes és szeretetreméltó *Fanchette* volt *Barabás* *Ella* aki erősen fejlődik; aztán sokat mulattunk *Gerőn Gyöngyin*, *Nádoron*, *Ligetin*, *Bombain*. *Gyórének* is szerencsés estéje volt, *Tallián* pedig kétszavas szerepének jóízű elkántálásával fakasztott derűt az arcokon. *Ternyei* is kedvvel pepecselt itt-ott az *Almaviva* hálátlan alakján, legtöbbször azonban észrevehetőleg unatkozott.

Zsiros István iránydrámájában, a *Fátum*-ban lépett föl utóljára *Vizvári Mariska*, mint mind a négy este, ma is zsufozásig tett nézőtér előtt *Kovács Margit-ját*, melyről annakidején a fővárosi sajtó is teljes elismeréssel nyilatkozott, az egyszerűség jellemzte felfogásban, ábrázolásban. Aki látta *Vizvárit* az első este, elsodálkozhatott azon, hogy mennyi önmérsékléssel rendelkezik mindent az igazi művésznő a felfogásnak: a *Margit* alakján, ezen a fáradt, sápadt, végzetre kiszemelt alakon nem volt látható egyetlen élénk szín sem, pedig mily sok van belőlük a *Vizvári* palettáján! A közönség, sajnos, nem volt tapsoló kedvében, vagy úgy lesz talán, hogy a színpalhasgató *Margitok* annyira megtévesztették már az izlését, hogy egy igazi *Margit* nincs reá hatással. — *Ternyei* *Lajost* nem szeretjük az ilyen tónusu szerepekben, ami azonban nem azt jelenti, hogy *Vajkay László-ja* értéktelen alakítás. Ilyenkor érzik meg, hogy a *Zilahy* társulata milyen verszegény csoport: nem tud ime kiállítani a porondra sem egy hőst, sem vérbeli drámai színészt s nap-nap mellett a bonvivant-jára szegénykedik, ha *Vajkay Lászlókat* kell eljátszania. Hősszínésznünk, *Lugosi Béla* igen elegáns dzsídás-százados

volt s oly könnyedén beszélt, mintha a társalgás volna a szakmája. (Az ily kényszerű szereplő cserénél eszünkbe jut önkénytelenül is egy ríktó, izetlen példa; a szatmári színpad a minap úgy adta elő a *Falu* rosszát, hogy *Gonosz Pistát* a komikáné alakította, a tenorista s a baritonista viszont a *Bátki Tercsi* s *Finum Rózsi* szerepében domborított.) Tetszett ezuttal is a *Lukács Juliska* szertartásos, méltóságos fellépése, *Bérczynek* a könnyedsége s a *Kemény* diszkrét, komoly *Vajkay*-tanulmánya. *Hahnel* *Aranka* kényelmetlenül érezte magát e neki kissé sötétszínű környezetben, de azért *Ellája* kedvünkre való, rokonszenves *Ella* volt. *Krasznay, Tallián, Gerő* s *Hahnel* játszottak még a darabban. (dr. g.)

Rejtélyes öngyilkosság.

A Homokkerti szenzációja.

Május elsején a másvilágra.

A tavasz ébredése, a virágillatos május elseje komor, életunt gondolatokat ébresztett *Nagy János* homokkerti eszmadia mestertben.

Nagy János régóta betegeskedett. Valami nehéz, nyomasztó kórság vette el tett erejét. Minek kereste volna hát különben a halált épen az életnek ünnepén? Az öngyilkosság különben meglehetősen homályba van burkolva. Egyedül lakott *Nagy János* a kis házikójában. Már régóta nem vettek észre rajta semmi különösöt, pedig hozzátartozói mindennap meglátogatták.

Beteg volt nagyon évek óta, de soha még csak eszébe sem jutott panaszkodni bárki előtt is emiatt a 64 éves öreg embernek. Ma reggel felakasztva találták az öreg embert az ajtófélfára. Már nem lehetett rajta segíteni, halott volt.

Hogy tulajdonképpen miért is lett öngyilkos, az örökre rejtély marad. Magával viszi titkát a sirba, mivel hozzátartozói még csak nem is sejtik halálának az okát, hátrahagyott leveléből pedig nagyon keveset lehet megérteni. Levelé, amelyet reszkető kezekkel írt k-véssel halála előtt, a következőképen hangzik: Kedves testvéreim és gyermekeim! Bocsássatok meg, már tovább nem vihetem. Isten veletek, legyetek boldogok. Házbér van fenn 10 korona

A titokzatos öngyilkosságról értesítettek a rendőrséget, ahonnét *Balkányi Ede* dr. ment ki a helyszínére. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel.

A tragikus véget ért öreg ember temetéséről leánya gondoskodik.

SPORT.

Vivóakadémia Debrecenben.

Vasárnap délután zsufozásig megtelt a *Royal* szálloda nagyterme elegáns közönséggel, hogy végignézze a *Sz. Benedek* *Sándor* vivómester vezetése alatt megtartott akadémiát.

Magyar Imre és fia zenekara vigindulóval nyitja meg a sportünnepélyt, mely elejétől végig élénk, érdekfeszítő és gyönyörű volt. Az egyes assautok, támadások, ripostok és parádok oly mesteriek voltak, a vivók biztos föllépése, nyugalma és angol hidegvére oly impozáns, mely meglepte nemcsak a laikus, de a műértő közönséget is.

A jury tagjai helyeiket elfoglalván, kezdetét vette a párosviadal, majd egy-egy assautnak végeztével zugó taps hangzott föl.

Sz. Benedek Gyula és öccse *Sándor*, városunk régi mestere, a vivásnak oly tö-

leánykáknak ruhára batiztot, ruhavásznat, francia gyapju delaint és 120 cm. gyapju voilet legszebb minőségben olcsó áron szerezhetők be **Szépe Lajos** női divatáru üzletében **Debrecen Kossuth-utca 6.**

Confirmációra

kélyét mutatták be, mozdulataik e nemes, férfias sportot olyannyira visszatükröztek, amelyet csak mesterektől várhatunk.

Assautik végeztével a közönség zugó tapsban nyilvánította tetszését. — Méltó partnerük volt *Lichtenecker* András (Budapest), ki amateur léte az ország legerősebb vívóival áll egy szinten és aki mint a közönség osztatlan lelkesedését, tetszését érdemelte ki. Mozgása, cseláadásai, ripostja, tempóérzéke, mind-mind régi, gyakorlott vívóra vall. Dr. *Tóth János*, *Markovits Jenő*, *Fényes Jenő* és *Tihanyi László* assautjai a tudás magas fokát tárták a közönség elé. Különösen a két első, kik hosszú, fáradságos és folytonos vívásukkal, lábtechnikájukkal és támadásaikkal értékes tiszteletdíjra érdemesítették magukat. *Fényes Jenő* és *Tihanyi László* az ifjabb generáció két erős, agilis tagja, kik rövid idő alatt a vívás rejtettebb tudását, elméletét is elsajátították.

A jury-tagok — kiknek sorában ott láttuk *Domahidy* Elemért, dr. *Láng Sándort*, *Nagy Kálmánt*, *Jánossy Zoltánt*, *Streicher* hadnagyot — a tiszteletdíjakat osztották ki.

Sz. Benedek Gyula kapta *Porubszky Jenő* táblai elnök tiszteletdíját. *Sz. Benedek Sándor* a vívóterem tanítványai tiszteletdíját, dr. *Tóth János* vívótársai, *Markovits Jenő*, dr. *Láng Sándor* díját, *Fényes Jenő*, *Domahidy Elemér* és *Tihanyi László*, a jótékony Nőegylet tiszteletdíját.

Ezután fejezi ki hálás köszönetét a rendezőség a Jótékony Nőegyletnek és a sportbarátoknak, akik szép, értékes díjakkal, adományaikkal elősegítik a vívók kedvét és buzdítják őket.

Együttal köszönetet mond a rendezőség *Hauer Bertalan* tulajdonosnak is, aki teljesen díjtalanul engedte át termét a Magyar Imre és fia zenekarának is, akik minden ellenszolgáltatás nélkül, csupán sport szeretetből tettek oly nagy szolgálatot a rendezőségnek és a vívósportnak is.

Debreceni atléták sikere. Budapest május 2-án folyt le a szezon első atlétikai versenye a „*Magyar Atléta Club*” rendezésében. A „*Debreceni Tornaegylet*” két atlétáját *Kovács Ödönt* és *Fülöp Miklóst* küldte fel, hogy képviseljék az egylet színeit. Dacára a pálya szokatlanságának és a szakadó esőnek, mely az egész versenyen át tartott, a trainingjök kezdetén levő atlétáink sikerrel állották meg helyeiket. *Kovács Ödön* a svéd gerely dobásban, *Wiesner Frigyes* (B. E. A. C.) után pár centiméterrel. második lett 11 induló közül, míg *Fülöp Miklós* a fél angol mérföldes futásban igen jó idő mellett szintén a második helyet biztosította a Debreceni Tornaegylet színeinek.

A Debreceni Tornaegylet május 2-ra hirdetett közgyűlését folyó hó 9-én délután fogja megtartani.

HIREK

— **A király Budapesten.** Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy a király holnap este Budapestre érkezik.

— **Huza-vona a megyei székház körül.** Ismeretes, hogy mily huza-vona folyik a vármegyei székház építése körül. Hajdúvármegye ugyanis nem akar addig

építtetni, amíg Debreczen városa le nem mond a vármegyei székház telkére felgyezett azon jogáról, hogy mielőtt Hajdúvármegye megszűnik, a telek — melyet annak idején Debreczen városa ajándékozott a megyének — visszaszáll Debreczen város tulajdonába. A város ezen, vagyoni értéket képviselő jogáról nem mond le, annál kevésbé, mert ez nem elfogadható akadály a vármegyei székház felépítésének. Debreczen a legelőjárható formában hajlandó biztosítani a megyének azt, hogy ha az új székházát felépíti, a székház telkének tulajdonában háborítatlan lesz mindaddig, amíg csak a vármegye fenáll. Ámde azt a jogát biztosítani akarja a város, hogy ha Hajdúvármegye valamiképp megszűnik, a telek, melyet csak Hajdúvármegyének és csak székház céljaira ajándékozott a város, ne idegen birtokába jusson, hanem visszaszálljon a városra. Ez világos és indokolt felfogás, de — sajnos — a vármegye vezetősége nem hajlandó akceptálni és ragaszkodik ahoz a kívánságához, hogy Debreczen város töröltesse ezt a telek könyvi feljegyzést. Ezen felfogás miatt a vasárnap tartott értekezleten sem tudtak megegyezésre jutni a város és a vármegye kiküldöttei.

— **Vilma királynő leánya.** Vilma, Hollandia királynőjének a kisleányát nem vezették be óriási ünnepélyek között a hivatalos anyakönyvbe. A kisleány a keresztelésben a következő neveket kapta: *Juliánna*, *Lujza*, *Emma*, *Mária* és *Vilma*. Az egész országban kimondhatatlan az öröm.

— **A jogügyi bizottság ülése.** Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága holnap, kedden délután 3 órakor ülést tart, melynek tárgyai a következők: Folytatólagos tárgyalása a Debreczen sz. kir. város téglá és cserépgyár vállalata külön kezeléséről szóló szabályrendelet tervezetnek. Az iparos ifjúsági önképző egyesület segély iránti kérvénye. Az Ungvári-fele szállóskert birtokosainak kérelme kertési szabályzat jóváhagyása tárgyában. A világítási bizottság előterjesztése az utcai ivlámpák kicserélése és az előállított gáz minősége tárgyában. Az első debreceni gőzcsukorka gyár kérvénye közgyűlési határozat módosítása iránt. Egyéb esetleges folyó ügyek.

— **Vörös május.** A debreceni szocialista párt nagyarányú ünnepély keretében ülte meg a munka nagy ünnepét: a május elsejét. A szakszervezetek a Széchényi-teren gyülekeztek és példás rendben vonultak ki a Nagyerdőre. Itt *Handler Gyula* párttitkár mondott mélyenjáró-beszédet, amit néppünnepély, majd este a Margit-fürdő dísztermében táncvigalom követett.

— **Vármegyei közgyűlés előtt.** Hajdúvármegye tavaszi közgyűlése nem kevesebb mint 150 ügydarabbal fog megalkozni. A nagy tárgyhalmaz előkészítése céljából az állandó választmány immár másodikban tartott ülést ma délelőtt. Az ülésen jelentősebb ügy nem került tárgyalásra. Arad átrátot intézett az adóreform tárgyában. Tekintve, hogy az ügy már idejét multá, napirendre terést javasol a választmány. Az országos állatorvos egyesület az államosítás előnyében nem részesülő állatorvosok érdekében indított akciót. A választmány javasolja, hogy a földmívelési miniszter keressék meg az állatorvosok ügyének rendezésével. Hajdúbószörmény város hegyközség szabályrendeletét mutatta be a vármegyének. Az állandó választmány elfogadásra ajánlja a szabályzatot kisebb módosítással.

— **Esküvő.** *László Imre*, tekintélyes mátészalkai kereskedő e hó 9-én délután fél 3 órakor tartja esküvőjét a debreceni izra-

elita templomban *Deutsch Szeréna* urhölgygyel, özv. *Deutsch Albertné* urnó bájos leányával.

Az olaszok köszönete. Budapestről táviratozzák: *Titoni* olasz külügyminiszter ma levelet intézett *Kossuth Ferenc*hez, *Wekerle*hez és *Vaszary Kólos* hercegprímáshoz, amelyekben a legmelegebb hangon köszöni meg, a magyar nemzet nemes részvételét a szicíliai és kalábriai katasztrófa áldozatainak a felszámolása körül, az ország szerzte indított segélyakciókban.

— **A májusi csillaghullás.** A hivatalos lap legutóbbi száma folytatólag közli a m. kir. honvédség kebelében történt előléptetéseket, áthelyezéseket és kitüntetéseket. A debreceni csapatokat illető rendelkezéseket tovább ismertetjük az alábbiakban:

A király elrendelte, hogy nemescepi *Buzás Miklós* 3-ik honvéddyalozredbeli századosnak a legfelsőbb megelégedés tudtára adassék.

A király *Czillich Albert* és *Bod Lajos* 3-ik honvéddyalozred állományába tartozó népfelkelesügyi századosnak a nyugállományba való helyezésük alkalmából az őrnagyi címet és jelleget adományozta.

Áthelyezettek: *Grosz Dániel* őrnagy a nagyszabedényi 23-ik honvéddyalozredtől a debreceni 3-ik honvéddyalozredhez; *Tahy Márton* őrnagy a 3-ik honvéddyalozredhez különleges alkalmazásra beosztva; *Nagy Farkas* 3-ik honvéddyalozredbeli százados a nagyváradi honvéddhadapródiskolához; *Julier Ferenc* 3-ik honvéddyalozredbeli vezérkari főhadnagy a kassai III-ik honvédkerületi parancsnoksághoz; *Komáromy László* 2-ik honvéddhuszárezredbeli hadnagy a kassai 5-ik honvéddhuszárezredhez; *Eseméry István* 2-ik honvéddhuszárezredbeli százados a honvéddlovassági felügyelő-törzshöz; *Barca Ernő* dr. tartalékos hadnagy a 3-ik honvéddyalozredtől a pozsonyi 13-ik honvéddyalozredhez.

Elbocsájtott: *Rittersporn Miklós* dr. 2-ik honvéddhuszárezredbeli tartalékos segédorvos.

— **Képviselők afférja.** Budapestről táviratozza tudósítónk, hogy *Lovász Márton* és *Farkasházy Zsigmond* képviselőket, a budapesti törvényszék büntető tanácsa 4-4 napi államfogházra ítélte.

— **A katonaság csikókat vásárol.** *Tóth Mihály* dr. mezőrendőrkapitány közhírré teszi, hogy 1909. május 20-án (áldozó csütörtökön) délután 2 órakor a méntelep előtt a cs. és kir. katonai bizottság 3 éves csikókat szándékszik megvásárolni a debreceni kis tenyésztőktől. Az érdekelt lótulajdonosok tehát saját érdekekből igyekezzenek lovaikat bemutatni a jelzett időben.

— **A 350 trafikost fölmentették.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Ismeretes, hogy a budapesti ügyészség vádat emelt 350 budapesti trafikos ellen, mert a *Fidibusz* című élelap egyik számát árusították. Se a szerző, se a kiadó ellen nem emelt vádat, hanem csak a trafikosok ellen szemérem ellen való vétség miatt. *Polónyi járásbíró* ma tárgyalta ezt az ügyet és a vádat valamennyi trafikos ellen egyszerűen megszüntette, miután nem látott benne büntetendő cselekményt.

— **Vasúti karambol.** Gyergyószentmiklósról táviratozzák, hogy ott szombattal reggel egy teher és egy kavicsvonat összeütköztek. A vasúti karambolnak 2 halottja és 4 sebesültje is van.

Bérma

ruhákra batisztot, ruhavásznat, gyapju voilet és francia delaint legszebb minőségben feltűnő, olcsó szabott áron ajánl:

Szépe Lajos

női divatárú üzlete, Debreczen, Kossuth-utca 6. szám

— **A budapesti filharmonikusok.** Debreczen művelődési történetének egyik legfényesebb lapja fog beszámolni arról a nagy eseményről, hogy a magyar zeneművészetnek legnagyobb büszkesége: a budapesti filharmonikus társaság városunkban hangversenyt ad. Az illusztris művész társaságot ünnepélyesen készül fogadni városunk közönsége. Délben 11 órakor érkeznek Nyiregyháza felől, hol tegnap tartották harmadik évi hangversenyüket. A koncertre városunkba érkezik Szondy Árpád orsz. zeneakadémiai tanár is, művének meghallgatására. A hírneves zeneszerzőt ovációban készülnek részvenni nagyszámu tisztelői. A hangverseny után a vendégek tiszteletére társas vacsora lesz a „Bika” szálló éttermében, 4 korona részvételi díjjal. A résztvenni szándékozó urak és hölgyek Csáthy Ferenc könyvtárkereskedésébe ma délig válthatják ki a vacsora-jegyet. A hangversenyre jegyek esti 7 óráig Csáthy Ferenc urnál, azontul a pénztárnál válthatók. Ülőhely 5 korona, állóhely 2 korona.

— **Rubos kapitány temetése.** A Bécsben elhalt Rubos Vince 39. gyalogezred ezredbeli százados holttestét Debreczenbe szállították s vasárnap helyezték örök nyugalomra. A Csapó-utcai gyászháznál óriási közönség jelent meg a százados végtisztességtételénél, az összes debreceni ezredek tisztikara ezenkívül a 39. gyalog ezred százada is kivonult a megboldogult temetésére. A gyászszertartás után a halottat a Kossuth-utcai temetőbe helyezték örök nyugalomra.

— **Pályázat.** Az Andaházi—Szilágyi nevelőintézetben a jövő 1909—10. isk. évre megüresedett helyekre pályázatot hirdettek. Pályázhatnak olyan tanulók, akik a debreceni ref. főgimnáziumba járnak, vagy oda jövőre fel fognak vétetni. Igényük a felvételre első sorban az Andaházi—Szilágyi rokonoknak van, másodsorban pedig jó előmeneteli nemes ifjaknak. A kellőleg felszerelt s mélt. és főtiszt. Erőss La os püspök urhoz intézett kérvényeket május hó 9 ig a püspöki hivatalba kell benyújtani. Debreczen, 1909. április 30. Dr. Petzkó Ernő, Andaházi—Szilágyi int. i. gondnok.

— **Vér a sineken.** Végzetessé válható szerencsétenség történt ma délután a máv. pályaudvar gurító vágányán. Takács Lajos 33 éves vasuti alkalmazott leesett egy kocsirol. Fejét és arcát csaknem teljesen összetörte. A mentők szállították a kórházba.

— **Beszél ön angolul?** Könnyen megtanulhatja Miss Izabel Lewis jutányosan ad leokékat a felnőtteknek. Lakás: Csapó-utca 59. szám.

— **Ellőtte az ujját.** Sulyosan sérülve szállították be tegnap a debreceni kórházba Zambó Karolyné böszörményi parasztnő. Tisztogatta férje fegyverét, közben hozzáért a ravaszhoz és a puská elsült, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy balkeze mutató ujját ellőtte.

— **Gyanus idegen.** Tegnap a budapesti vonat beérkezése után az állomásfőnökség átadta a rendőrségnek Márkus Lajos budapesti könyvnyomdász, aki jegy nélkül akart utazni. A rendőrségen igazolásra szolgáltatták fel Márkust. Miután sémiféle okmány nem volt nála, egyelőre a rendőrségen tartották. Távirati megkeresés folytán Budapestről az

az értesítés érkezett, hogy Márkus már kétszer lopásért volt büntetve.

— **Zenénövendékek hangversenye.** Nöth Antal konzervatóriumot végzett zenetanár növendékei előhaladásának bemutatása végett folyó hó közepétől hangversenyt rendez. A rendkívül érdekesnek ítélt műsort, valamint a hangverseny idejét és helyét lapunk következő számaiban fogjuk a zenekedvelő közönség becses tudomására hozni.

— **Összeesett az utcán.** Hirtelen rosszullett fogta el ma délelőtt Tarlóczy Miklósné 35 éves asszonyt. Amint a görkath. templom előtt halad el, hirtelen összeesett. A mentők a kórházba szállították.

— **„Krisztus-e avagy Darwin és dr. Dodel?”** cím alatt Koczó Sándor kecskeméti mérnök egy füzetet adott ki, melyben népszerű nyelven meggyőzően vitatja, hogy a természettudomány, amelynek fejlődését köszönheti: a bibliával ellentétbe nem jöhet. A könyv ára 1 korona. Kapható: Antalffy József könyvtárkereskedésében.

— **Házasság.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a mai nap folyamán a következő pár jelentkezett házassági kihirdetés végett: Porcsin An'ál—Tóth Lidiával.

— **Verekedő legények.** Nagy verekedést rogtönöztek tegnap este a felsőjósai korezmácan Kerékgyártó Mihály, Szabados Péter, Tóth Gergely, Takács Sándor és Vass Lajos ottani legények. Alaposan agyba főbe verték egymást, úgy hogy mindet lepedőbe kellett haza — illetőleg a debreceni kórházba szállítani.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Fogarasi Sándorné ref. 22 éves, Kurtz Sándor r. kath. 2 hónapos, Nagy János ref. eszteromadia 64 éves, Vékonv István ref. 9 hónapos, Kardos Lajos ref. 20 hónapos, Kővári Jolánka ref. 3 éves, Tóth Istvánné ref. 74 éves, Szilágyi József ref. 67 éves.

— **Kugler (Gerbeaud) cukorkák főraktára** Kontsek Gézfőzész.

— **Női és férfi ruhát szépen és gyorsan tisztít és javít a legújanyosabb árban** Elek András Ezerház-tér 3.

— **Irodának nagyon megfelelő utcai szoba, nagy előszobával a Piac utcán kiadó cím a kiadóba.**

— **Költőzködőknek** villanycsengő be rendezéseket, javításokat és évi karbantartást, valamint villanycsillárok átszerelését a legújanyosabb eszközli Földes Sándor elektrotechnikai vállalata, Piac-u. 26. Nagytrafik udvar. Telefon 210.

— **Fényképészeti készülékek és keltekek** kaphatók legolcsóbb árban Thaisz Arthur papírkereskedésében.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreceni bizományos távirati jelentése Budapest. 1909. április 29.

Készaru változatlan.	
1909. októberi buza	11.85—86
1908. májusi buza	13.96—41
1909. áprilisi buza	14.40—41
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	9.36—37
1909. áprilisi rozs	9.70—71
októberi zab	7.79—80
1908. májusi zab	—
1909. áprilisi zab	8.85—86
1900. májusi tengeri	7.53—54

Törvénykezés

Törvényszéki főtárgyalások. 1909. május hó 4 től május hó 10-éig az alábbi napokon lesznek tárgyalások: 1909. év május hó 4-én kedden főtárgyalások: Lengyel Jenő ellen, — vétkecs bukás vétsége Gellér Józsefné ellen — sikkasztás büntetése, Kolubán Tógyer ellen, király sértés vétsége. Május hó 5-én szerdán: özv. Szabó Mihályné ellen, — kerítés büntetése, Vizauer Mária ellen, — király sértés vétsége. Május hó 6-án csütörtökön fiatalokú vádlók. Fekete Demeter Miklós ellen, több rendbeli lopás. Balogh András s társa ellen, lopás büntetése, Varga József s 4 társa ellen, lopásért. Május hó 7-én pénteken. Nagy Ferenc s 3 társa ellen, csalás büntetése Május hó 8-án szombaton, Vadász István s 6 társa ellen, erőszak büntetése.

Selyemés csipke blousok

4 és 6 frt.

Pongyolák mosó remek színekben

4 frt.

HALMÁGYI divatruházában.

508—1909. v. k. szám

Árverési hirdetés.

A debreceni kir. írásbírószáznak V. 3095/7—1908 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Grós B. özég részére debreczeni lakostól 136 kor. 24 fill. tőke, a fizetett összeg betudásával ennek 1908. évi január hó 31. napjától számított 5% kamatai és az eddig összesen 131 kor. 77 fill. perköltség erejéig 1908. évi augusztus hó 14-én bírósággal felülfoglalt és 1740 koronára becsült tőkében, 16 és gazdasági eszközökből álló ingóságok **1909. évi május hó 4-én délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és Ujföld hadházi utca 7 szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajthatók javára elrendeltetik.

Debreczen 1909. évi április hó 1 én.

Oláh Géza bírói kiküldött.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű gazdálkodó közönséget és butárszállító urakat, hogy

Salétrom-utca 4. szám alatt megnyitottam a mag. igényeknek megfelelő

kovács és gépjavitó műhelyemet.

miért is becses pártfogásukat kérve, maradok kiváló tisztelettel

Adlovits Adolf,
kovács és gépész.

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” háziszappana.

Donogán és Somossy
 Debreczen, Kistemplombazár.
 Menyasszonyi kelengye divatruház.
 Szőnyegek. — Fügönyök. —
 Ágy és asztalterítők. — Pelüsch
 takarók. — Linoleum. — Bu-
 torszövetek
:: óriási raktára ::

255-1909 végreh.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. keresk. és váltó törvényszéknek 1909. évi 11456 számú végzése következtében dr. Forbáth Tivadar ügyvéd által képviselt Magyar kereskedelmi részv. társ. budapesti cég javára 9818 kor. 79 fill. s jár erejéig 1909. évi február hó 1-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 5810 koronára becsült kövekező ingóságok, u. m.: 2 fejtes téhen és 2 pej ló és egy cséplő garnitúrának fele része nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a pladanyi kir. járás bíróság 1909. évi V. 50/2. számú végzése folytán 9818 kor. 79 fill. toktöveelés, ennek 1908. évi nov. hó 1. napjától járó 6% kamatai 1/3% váltó díj és eddig összesen 231 kor. 61 fill.-ben bíróilag mar megállapított költségek erejéig Nádudvaron végreh. szentesít. lakásán leendő megtartására **1909. évi május hó 5 napjának délutáni 4 órája** határidőre kituzunk és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t. c. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becseron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen arverés az 1881. XL. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelitetk.
 Pladany, 1909. apr. 18.

Bukvich Szaniszló kir. jb. vgh.

Eladó.
 Egy 25.000 lakossal bíró városban egy
villanyszínház
 saját villanyteleppel, teljes berendezéssel esetleg épületekkel, 600 négyszögöl területtel jutányos árban eladó.
 Bővebb felvilágosítás nyerhető a lap kiadóhivatalában.

Rorona Takarékpénztár és Hitelszövetkezet
 hivatalos helyiségét
Piac-utca 9. szám alá
 az emeletre helyezte át.

Tavaszi idényre
Férfi-, fiu- és gyermek ruhák
 óriási választékban megérkeztek.
 Kérjük kirakatainkat megtekintenl.
Grünfeld Adolf és Társa
DEBRECZEN,
 Kistemplom mellett, (sarek bolt.)

A „Gyáriparosok kerületi hitelszövetkezete Debreczenben“

1909. május hó 20-án d. e. 1/2 11 órakor saját helyiségében (Piacz-uteza 49. sz.) alatt földszint tartja

III. évi rendes közgyűlését

melyre a t. t. tagok azzal a figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlés napjának befizetésekkel hátralékos tagok a közgyűlésen részt nem vehetnek.

Tisztelettel

Az igazgatóság.

T Á R G Y S O R O Z A T:

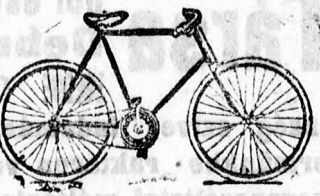
1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1908. évi mérleggel és eredmény számával.
2. A nyereség hovaforrítása ránti határozás.
3. A felmentvény megadása kérdésében határozás.
4. Alapszabály módosítás.
5. Az igazgató-ágból kilépő 8 tag é. leköszönt egy tag helyének betöltése 3 évre.
6. Az ügyvezető bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

Tartozik.	Mérleg-számla.	Követel.
Penztári maradvány — — — — — 2202.99	Törzsrészjegy — — — — — 213000.00	
Irodai berendezés — — — — — 681.40	Tartalékok:	
Leírás — — — — — 181.40	rendes tartalék alap — — — — — 1970.35	
Váltó állomány — — — — — 271431.59	vesz. eség — — — — — 901.04	
Átmeneti tételek	hitelezéscsoport tartalék alap — — — — — 395.54	3266.93
visszszámított váltó kamat — — — — — 946.92	Hitelrészecsoport biztosítéki alapja — — — — — 2980.00	
törzsrészjegy kamat — — — — — 911.55	Adó tartalék — — — — — 500.00	
Adósságok	Hitelezők:	
folyószámlán — — — — — 44456.98	folyószámlán — — — — — 34720.55	
különbözőkön — — — — — 806.53	különbözőkön — — — — — 3482.08	38202.63
Hátralékos törzsrészjegyek — — — — — 59407.83	Átmeneti tétel:	
	váltókamat után — — — — — 2631.02	
	Visszszámított váltók — — — — — 115700.00	
	Fel nem vett osztalék	
	1906. évről — — — — — 612.00	
	1907. évről — — — — — 1860.00	2472.00
	Ez évi nyereség — — — — — 1861.81	
		38064.39

Veszteség.	Eredmény	Nyereség.
Költségek	Beiratasi illeték — — — — — 50.00	
irodabér és üzl. költség és fuvardíj — — — — — 4318.88	Kamatok	
Tiszti fizetések — — — — — 6100.00	váltók után — — — — — 21227.15	
Kamatok	folyószámlák után — — — — — 236.72	21463.87
visszszám. váltók után — — — — — 9272.48	Jutalék — — — — — 3498.81	
törzsrészjegyek után — — — — — 427.07		
Leírás		
irodai berendezésből — — — — — 181.40		
Adó — — — — — 281.04		
Ez évi nyereség — — — — — 1861.81		
		25012.60

Debreczen, 1908. december 31.
 Spitz Ferencz, pénztárnok. Böhm Rezső, főkönyvelő.

Az igazgatóság:
 Sesztina Jenő, alelnök. Fürst Ödön, Dr. Lőfkovits Márton, Poroszlay László, Szánó Győző.
 Felügyelő bizottság:
 Sándor Mór, elnök. Bárány Mór, Serli Ede, Fuchs Bertalan, Ngy Benő, Steinberger Simon, Szabó Kálmán, Trnka Gottlieb.

Kerékpárok

mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári árban szerezhethet be mindent.
 Raktáron tartok elsőrendű

kerékpárokat,

valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításokat kedvező fizetési feltételek mellett eszközök. **Varrógép, gramphon és villamossági cikkek** raktára és mindezek javítása

B. partfogást kerve, ti ztellel! **Geller Henrik,** ezelőtt Geller és Németh Debreczen, Hatvan-u. 8.

Női czipőket

Telefon 602.

Férfi czipőket

nagy választékban, nagyon olcsón

csak

Glück Ede

czipő üzletében vehetünk

Kossuth-utca sarkán. A kistemplommal szemben.

Tessék meggyőződni!

Gyermek czipőket

Telefon 602.

Fiu czipőket

Apró hirdetések

Piliszerzés, gouverirozás, mindennemű lerakott szoknyák készülnek Iklódy Jánosné gouverirozó intézetében Csapó-u. 63.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók férfi és női felöltők, kész férfi fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy e próbá bevéssék eszközlőjén. Tisztalettel: Kaiser Salamon.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádogos-utca 4. szám.

Úgyes varrólánya azonnali belépéssel felvétetnek Vanger Sandor Batthyányi-u. 1. Ugyanott tanuló lányok.

200 hektó 6 és új kitűnő Sámsonkerti bor eladó. 50 literen felüli mennyiségben is kapható. özv. Borossy Gyuláné Batthyányi utca 4

Egy elegánsan butorozott utcai szoba azonnal kiadó Egyháztér 13.

Jó megjelenésű tevékeny üzletszerzők alkalmazást nyernek egy elsőrangú biztosító társulatnál, fix fizetés és magas jutalék javadalmazással. Czim a kiadóban.

Vaskonyha keveset használt eladó Piacz-utca 79 natul az udvarban.

Egy új szecskavágó gép; és répavágó gép eladó Teleki-utca 16.

Gépirót vagy gépirónót keresek ügyvédi irodába Dr. Vajda József Piac-u. 71.

Jó házi koszt kapható kihordásra. Czim a kiadóhivatalban.

Ketszobás lakas kiadó Péterfia 11. szám. Használt ablakok, épületfák és vastonyha eladók

40 hektoliter ujléti Rizling bor van eladó Mo'nár Mihály Ujléta

Egy utcai esinosan butorozot szoba e'oszobával a Piacz utczán kiadó Czim a kiadóba

Úri lakás, 4 szoba és hozzávaló mindenféle helyiséggel, modern berendezés, közel a piac-hoz azonnal kiadó. Értekezhesni B th len-utca 12 a tulajdonosnál.

Csinosan butorozott udvari szoba külön bejáratú fas kertre nyíló ablakokkal egy, vagy két ur részére kiadó. Kossuth utca 22

E veszett egy fehér, barna fülű rövid farkú Fox-ter kolyók kutya, mely „Ciri” névre halgat, a szives megta'áló keretik, hogy Petri utca 16. sz. postahivatalba szivekedjék atadi, hol juttatomban rész sül.

Üzleti könyvek csakis Hoffmann és Kronovitz-nál Piacz-utca 49 kaphatók olcsó árban.

Hordók és üres bádog szelenczék eladók a kiadóhivatalban.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon. Piacz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desiniciálószeres Creolin, Carbol, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápporok és Fluidok nagy raktára, ugyazintén nagy választék mindenféle gummikban, sárvétőkben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

Hirdetés.

Vámospercs községben egy vágóhid építésére 1909 év május 9-ik napjának délelőtti 8 órájára árlejtés tartatik.

Az erre vonatkozó feltételek, költségvetés és tervrajz a község-házánál bármikor megtekinthetők.

Tájékozással jelentetik, hogy az építetési költség 3497 kor. 54 fillér s az építés befejezésének határideje 1909. év július 15-ő napja.

Vámospercs, 1909. május 1.

Előljároság.

Eladó

egy 4 lóerejű jókarban levő

légszeszmotor

Megtekinthető Debreczen sz. kir. város könyvnyomdájában.

Villanyvilágítást

lakásokban, üzletekben legjobb anyaggal legjutányosabban rendez be

a Debreczeni első elektrotechnikai gyár és vállalat.

Kossuth-u. 1. Telefon 168.

Kovács Gyula és Társa

női és gyermek felöltők divatterme Debreczen, Főter 55. sz.

(Hungária kávéház mellett).

Van szerencsénk a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a tavaszi idény újdonsággal legjobb választékban divattermünkbe raktáron vannak, melyek megtekintésére b. látogatásunkkal szerencsétlenül méltóztassanak.

A tavaszi idény újdonságai:

Sima és angol hosszú palettók. Ottomán selyem kabátok, kimonok, divat gallérok.

Leány és gyermek felöltők.

Costümök és divat aljak minden színben. Szövet, delaine és mosó pongyolák. Jouponok. Csipke tüll, selyem és szövet blousok.

Még számos itt fel nem sorolt cikkek, melyek nagy választékban raktáron vannak, a legolcsóbb szabott árak mellett szereshetők be.